

відповідних заборон відсильних орієнтирів на норми КК України щодо протидії проявам організованої злочинності. Навпаки, мова тут вочевидь повинна йти про ретельно підготовлену концепцію використання існуючого у державі нормативного інструментарію та наявних правоохоронних ресурсів у справі протидії та попередження проявів стабільної організованої злочинності в сфері економічних відносин. При всьому цьому, навряд чи викличе істотні заперечення теза про те, що одними лише засобами кримінального права цю проблему не подолати. Комплексна концепція наразі повинна включати весь життєво необхідний спектр економічних та правових (на рівні різних галузей законодавства) механізмів, які у своїй функціональній єдності зможуть, сподіваємось, досягти своєї головної мети – приборкати організовану економічну злочинність, зробивши її економічно не вигідною.

1. *Beck v. Prupis*, 529 U.S. 494, 496, 120 S. Ct. 1608, 1611 (2000).

2. *Lynch G. RICO: The Crime of Being a Criminal, Parts I & II / G. Lynch // Columbia Law Review*. – 1987. – № 87. – P. 661–764.

3. *Alschuler A. The Mail Fraud & RICO Racket: Thoughts on the Trial of George Ryan / A. Alschuler // Green Bag* – 2006. – № 9. – P. 113–119.

4. *Reves v. Ernst & Young*, 507 U.S. 170 (1993).

Кернякевич-Танасійчук Ю.В.

*Прикарпатський національний університет ім.
Василя Стефаника, доцент кафедри трудового,
екологічного та аграрного права, к.ю.н., доц.*

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ З ІНШИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ: ПОСТАНОВКА ПИТАННЯ

Дослідження правової природи кримінально-виконавчої політики України є неповним без встановлення взаємозв'язків кримінально-виконавчої політики з іншими складовими правової політики держави.

Найважливіше значення має встановлення співвідношення кримінально-виконавчої політики з іншими елементами політики у сфері боротьби зі злочинністю, а саме: кримінально-правовою, кримінальною процесуальною та кримінологічною. Названі компоненти політики у сфері боротьби зі злочинністю на генетичному рівні зв'язані між собою історією становлення та розвитку, загальними цілями та задачами, принципами тощо. А основне, що їх об'єднує, – це кінцева мета, яка

полягає у зниженні рівня злочинності, яка, як вказує П. Л. Фріс, є явищем іманентно притаманним будь-якому суспільству [1, с. 25], а тому говорити про повне викорінення злочинності марно, оскільки це є неможливим завданням.

На підтвердження цього факту можна згадати позицію відомого представника «класичної школи кримінального права» XVIII ст. Чезаре Беккарія, який стверджував, що неможливо попередити все зло, породжене загальною боротьбою людських пристрастей [2, с. 95].

На переконання В. Ф. Пузирного, традиційний розгляд кримінально-виконавчої політики як частини державної політики у сфері боротьби зі злочинністю видається дещо спрощеним [3, с. 23].

З огляду на позицію М. М. Ребкала про те, що кримінально-виконавча політика – це також політика у сфері державного управління [4], В. Ф. Пузирний, систематизувавши та узагальнивши всі підходи до розуміння державної кримінально-виконавчої (пенітенціарної) політики у своїй докторській роботі, пропонує розуміти її як частину державної політики з протидії злочинності, яка реалізується за допомогою механізмів державного управління, поєднує його форми і методи з принципами, ідеями, доктринальними положеннями, цілями, завданням у сфері виконання та відбування кримінальних покарань [3, с. 33].

На нашу думку, таке визначення кримінально-виконавчої політики не зовсім є точним і не відтворює її характерні риси, оскільки не лише політика у сфері виконання покарань реалізується за допомогою механізмів державного управління, а й багато інших галузей правової політики України.

О.В.Дульський, помилково розглядаючи кримінально-виконавчу політику як складову кримінально-правової політики, вказує на тісний взаємозв'язок між кримінально-виконавчою та антикорупційною політикою держави [5, с. 140].

Опосередковані зв'язки кримінально-виконавчої політики можна також встановити з іншими соціальними сферами політичної діяльності нашої держави. До прикладу, у науці кримінально-виконавчого права сталою є думка, що засуджені до позбавлення волі залишаються суб'єктами прав і обов'язків у сфері сімейно-шлюбних правовідносин, якщо вони не позбавлені їх за рішенням суду [6, с. 266-267]. Тому, очевидним є факт наявності зв'язків між кримінально-виконавчою політикою та шлюбно-сімейною політикою. Кримінально-виконавча політика повинна також узгоджуватися із соціально-трудовою політикою в частині забезпечення прав засуджених на працю, відпочинок тощо.

Як справедливо стверджує П. Л. Фріс, об'єднання самостійних галузей правової політики в єдиний вид здійснюється на базі спільності основного інтересу, який визначає політику кожної із галузей, що входять у цю сферу – боротьба зі злочинністю. Інтерес боротьби зі злочинністю визначає відповідним чином політику і низки інших галузей – адміністративно-правової, фінансово-правової та ін. Однак, за загальними правилами системності, в основі об'єднання можуть перебувати лише основні спільні характеристики, а не вторинні [7, с. 169].

З огляду на основний інтерес, яким є боротьба зі злочинністю, можемо зробити висновок про наявність прямих взаємозв'язків між кримінально-виконавчою політикою та кримінально-правовою, кримінально-процесуальною і кримінологічною складовими. Враховуючи необхідність забезпечення реалізації конституційних прав засуджених осіб у процесі виконання-відбування покарання виникають вторинні зв'язки між кримінально-виконавчою політикою та іншими галузями соціальної політики держави, які зорієнтовані на мету дотримання прав людини.

1. Фріс П. Л. *Кримінально-правова політика Української держави: теоретичні, історичні та правові проблеми.* – К. : Атіка, 2005. – 332 с.
2. Беккариа Ч. *О преступлениих и наказаниях / Сост. и предисл. В.С. Овчинского.* — М.: ИНФРА-М, 2004. —VI, 184 с. — (Библиотека криминолога).
3. Пузирний В. Ф. *Концептуальні засади адміністративної діяльності органів та установ Державної пенітенціарної служби України: дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.07.* / Пузирний Вячеслав Феодосієвич. — К., 2015. — 440 с.
4. Ребкало М. М. *Державне управління у сфері виконання покарань (організаційно-правовий аспект) : дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 «Механізми державного управління» / Ребкало Микола Миколайович ; Національна академія державного управління при Президентові України. — К., 2008. — 210 с.*
5. Дульський О. В. *Підвищення рівня взаємозв'язку кримінально-виконавчої та антикорупційної політики – ефективний шлях забезпечення внутрішньої безпеки України / О. В. Дульський // Кримінально-виконавча політика України та Європейського Союзу: розвиток та інтеграція: зб. матеріалів між-нар.наук.-практ. конф. (Київ, 27 листоп. 2015 р.)* – К. : Ін-т крим.-викон. служби, 2015. – С.140-144.
6. Яковець І. С. *Проблеми обмеження сімейних прав засуджених при виконанні покарання у виді позбавлення волі / І. С. Яковець // Вісник Кримінологічної асоціації України.* – 2015. – № 1 (9). – С. 266-279.
7. Фріс П. Л. *Кримінально-правова політика України: дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.08.* / Фріс Павло Львович. – К., 2005. – 440 с.